

OLKA®-toiminta

- katsaus OLKA®-toiminnan synnystä ja matkasta valtakunnalliseksi

Esitys 19.1.2022

Tarja Nordman
projektipäällikkö | HUS kehittämissyksikkö
tarja.nordman@hus.fi | 040 7323444

Yhteisen kumppanuusmatkan mahdollistajia

Palvelun tarve ja ongelmat

Yhteiset strategiset tavoitteet

Sovitut vastuut ja pelisäännöt

Selkeä etenemissuunnitelma

Toiminnan seurantatyökalut

Toiminnan raportointi

Samanlainen arvomaailma

Sitoutuneet tekijät

Mandaatti tehdä päätöksiä

Ymmärrys isosta kuvasta

Ymmärrys vaikuttavuudesta

Realistinen budjetointi

Yhtenäiset työkalut

Sovitut viestintätavat ja –kanavat

Kriisien sietokyky

Toteutuksen valvonta

Huumorintaju, tuki

Attribuutteja: halukkuus, innostuneisuus, innovatiivisuus, asiantuntijuus, avoimuus, luottamus, arvostus, kuunteleminen, empaattisuus, ymmärrys, erottuvuus, edelläkävijyys

OLKA® koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa

Kohtaaminen on kiireetöntä.
Annamme tietoa, toivoa ja tukea.
Olemme sairaalassa potilaan tukena.
Potilasjärjestöt ovat
helposti saavutettavissa asiakkaille.

LUPAUKSEMME

Toisiaan arvostava hyvä yhteistyö,
kunnioitus ja hyvän tekeminen.

ARVOMME

Asiakkaitamme ovat potilaat ja
heidän läheisensä, vapaaehtoiset,
potilasjärjestöt ja sairaalan
henkilökunta.

Älä jää yksin,
tukea on
tarjolla!

OLKA®

Maaret Laine

VALTUUSTO

Ulkoinen tarkastus

Risto Rautava

HALLITUS

TOIMITUSJOHTAJA
Matti Bergendahl
2/2022 -

TULOSALUEET

HUS Apteekki	HUS Logistiikka	HUS Työterveys
HUS Asvia	HUS Tietohallinto	HUS Yhteiset
HUS Diagnostiikkakeskus	HUS Tilakeskus	HUS Maakunnalliset kliiniset palvelut

YHTIÖT

HUS Kiinteistöt Oy	Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy
HYKS-Instituutti Oy	Asunto- ja kiinteistöasakeyhtiöt
Orton Oy	

SAIRAANHOITOALUEET JA TULOSYKSIKÖT

	HYKS	HYVINKÄÄ	LOHJA	PORVOO	LÄNSI-UUSIMAA
Aivokeskus					
Akuutti					
Lasten ja nuorten sairaudet					
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito					
Naistentaudit ja synnytykset					
Pää- ja kaulakeskus					
Syöpäkeskus					
	Sisätaudit ja kuntoutus	Medisiininen	Medisiininen	Päivystykselliset palvelut	
	Sydän- ja keuhkokeskus	Naisten- ja lastentaudit	Naisten- ja lastentaudit	Ajanvaraukselliset palvelut	
	Tukielin- ja plastiikkakirurgia	Operatiivinen	Operatiivinen		
	Tulehduskeskus				
	Vatsakeskus				
	Raasepori				

Seuranta ja arviointi

VS. TOIMITUSJOHTAJA MARKKU MÄKIÄRVI

KEHITTÄMISJOHTAJA VISA HONKANEN

HUS Tietohallinto
Pertti Mäkelä

Lean-kehittäminen
Tommi Jokiniemi

Kehittämisyksikkö
Visa Honkanen

Strategisten
Projektien Tuki
Jaakko Piirainen

POTILASHOITO 2020

HUS*

2 800 000 käyntiä

81 000

leikkausta

408

elinsiirtoa

15 800

synnytystä

760 000

hoitopäivää

1,5 milj.

kuvantamistutkimusta

680 000
HOIDETTUA
POTILASTA

25,7 milj.

laboratorio-
tutkimusta

27 000 työntekijää

315 000

elektiivistä lähetettä

262 000

erikoissairaanhoidon
päivystyskäyntiä

3 000

sairaansijaa ja
hoitopaikkaa

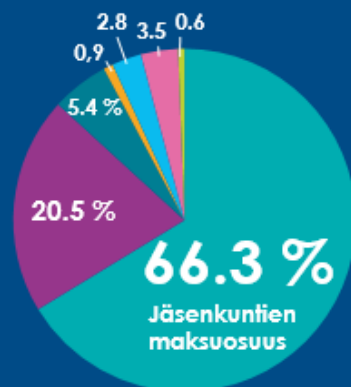
KUSTANNUSTEHOKASTA ERIKOISSAIRAANHOITOA

Joka kolmas jäsenkuntien asukkaista käytti HUSin palveluita

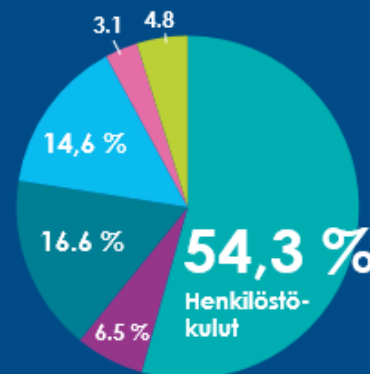
Jäsenkuntien erikoissairaanhoitokustannus
1 056 €
/asukas

Toimintatuotot 2020
2,7 mrd. €

- Jäsenkuntien maksuosuus
- Myyntituotot sairaanhoidollisesta toiminnasta
- Muut myyntitulot
- Vallion opetus- ja tutkimuskorvaus
- Maksutuotot
- Tuet ja avustukset
- Muut toimintatuotot

Toimintakulut 2020
2,6 mrd. €

- Henkilöstökulut
- Sairanhoidolliset palvelut
- Lääkkeet ja hoitotarvikkeet
- Muiden palveluiden ostot
- Muut aineet, tarvikkeet ja tavarat
- Muut toimintakulut ja avustukset

Investoinnit
241 M€

Rakennusinvestoinnit
159 M€

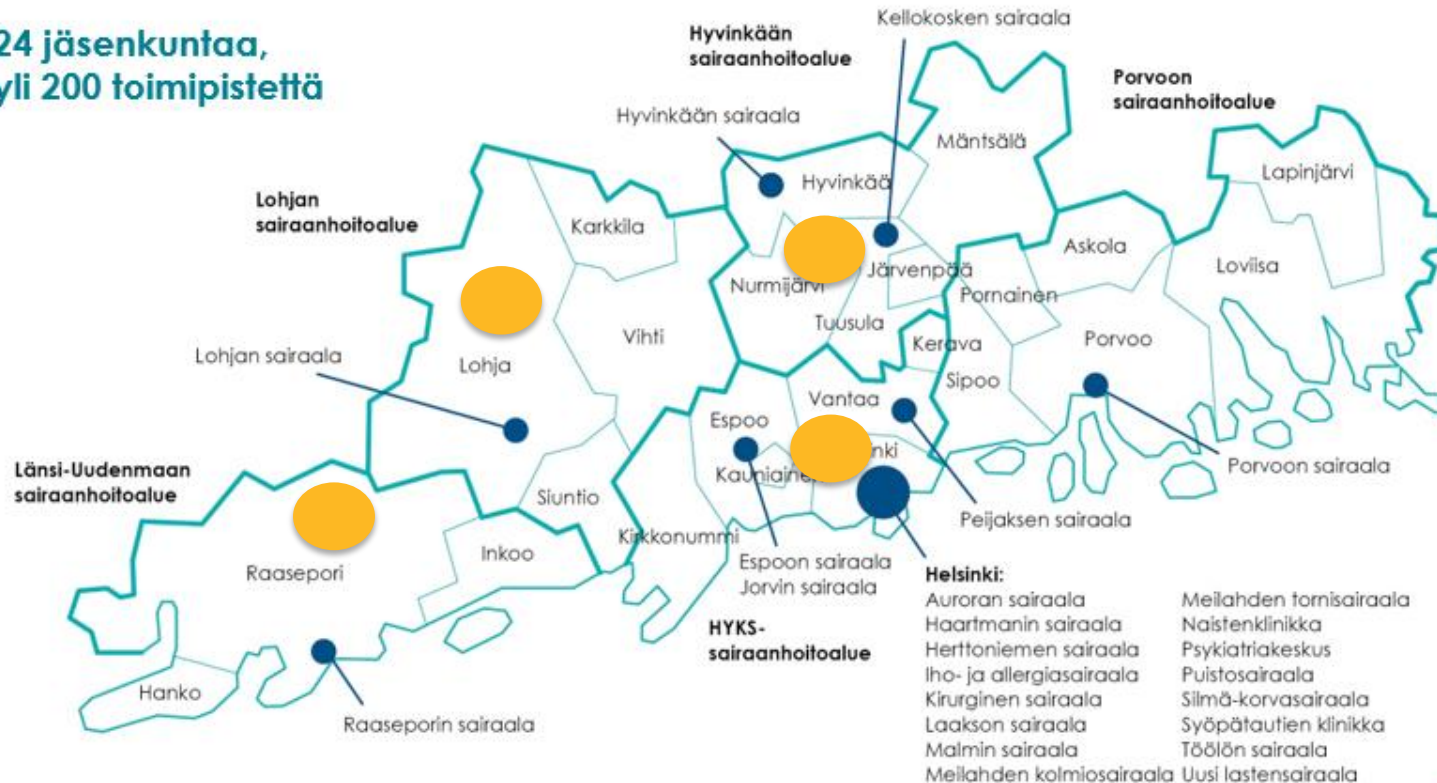
HUSilla lisäksi

- valtakunnallisia vastuita (mm. vaikeat palovammat)
- erityisvastuualueet (Eksote, Kymssote, Päijät-Hämeen Hyvinvointiyhtymä)

HUS*

TOIMIMME 23 SAIRAALASSA

24 jäsenkuntaa,
yli 200 toimipistettä

OLKA HUS

Kehittämisjohtaja
Visa Honkanen
HUS johtoryhmän jäsen
HUS kehittämissyksikkö
Omistajaedustaja

Projektipäällikkö
Tarja Nordman
HUS kehittämissyksikkö
vastuu: valtakunnallinen
OLKA-toiminta, OLKA
Pääkaupunkiseutu
johtaminen, kehittäminen,
brändivalvonta

OLKA-koordinaattori
Katarina Pajamaa
HUS kehittämissyksikkö
työpiste: OLKA, Kolmiosairaala
vastuu: OLKA Pääkaupunkiseutu: OLKA-
pisteiden toiminta ja yhteistyö järjestöjen
sekä osastojen ja yksiköiden kanssa.

OLKA-työntekijöitä HUSin sairaanhoitoalueilla

- päätoimisia työntekijöitä (Hyvinkää)
- oman toimen ohella toimivia työntekijöitä (Raasepori, Lohja)
- Paikallinen toteutus ja johto sairaanhoitoalueilla

Toimintaa ohjaavat

- HUS pysyväisohje 7/2013, päiv. 9/2021
- HUS vapaaehtoistoiminnan hallinnolliset ohjeet

OLKA Pääkaupunkiseutu Järjestöedustajat

Asiantuntija
Kaisa Kauhanen
HyTe ry
vastuu: **valtakunnallinen OLKA-toiminta**, Toivo-vertaistukivalmennukset ja -vertaistukisovellus

Vertaistukikoordinaattori
Elina Heino
HyTe ry
vastuu: *Toivo-vertaistukisovelluksen koordinointi, Toivo-vertaistukijavalmennukset*

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori
Aino Pohjola
HyTe ry
vastuu: *vapaaehtoistoiminnan koordinointi pääkaupunkiseudulla*

Toiminnanjohtaja
Marja Manninen
HyTe ry
Omistajaedustaja

Asiakaspalvelija
Tiina Louhela
HyTe ry
vastuu: *Jorvin sairaalan ja Espoon sairaalan OLKA-pisteet sekä asiakaspalvelu*

Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori
Minna Kinnunen
HyTe ry
vastuu: *vapaaehtoistoiminnan koordinointi pääkaupunkiseudulla*

2016 Oulu
2017 Seinäjoki

4/2013 OLKA-piste:
Meilahden tornisairaala
Toivo-vertaistuki -pilotti
rintasyöpöosastolla

OLKA sitoumus
OLKA yhteistyösopimus

2006-2009 HUS
Ihannesairaala
-hanke

HUS pysyväisohje
7/2013, 2/2020

OLKA-kaupat

HUS toimi:OLKA-koordinaattori

11/2012
nimikilpailu

2017 Vertaistalo.fi

2006

2013

2016

2019

Opinnäytetöitä v:sta 2012

2011 Vertaisresepti-hanke, EJY

6/2016-2/2017
Vaikuttavuuden arviointi

OLKA Pääkaupunkiseutu

OLKA Etelä-Karjala

OLKA Hyvinkää

OLKA Hämeenlinna

OLKA Jyväskylä

OLKA Kainuu

OLKA Kokkola

OLKA Kuopio

OLKA Lahti

OLKA Lohja

OLKA Mikkeli

OLKA Oulu

OLKA Pirkanmaa

OLKA Pori

OLKA Raasepori

OLKA Savonlinna

OLKA Seinäjoki

OLKA Vaasa

Hankeyhteistyön
kehittäminen

Sote, pth,
yksityissektori

2021

Toivo[®]-
vertaistukisovellus

Merkintä potilaan
hoitosuunnitelmaan

Rahoitus järjestöpuolella EJYlle, HUS:n kumppani (RAY > v. 2016 Stea, STM):

2011-2016 C-avustus / Vertaisresepti-hanke

2017 C-avustus / OLKA-hanke

2018 lähtien Ak-avustus (vakiintuneen toiminnan kohdennettu avustus)

OLKA®-toiminnan hallinnollinen ohje

OLKA®-toiminnan hallinnollinen ohje

Pysyväisohje 9/2021 (20.4.2021, kumoo ohjeen 2/2019, seuraava päivitys 4/2023)

1 Johdanto

OLKA®-toiminta on koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa. Toimintaa toteutetaan sairaalan OLKA-pisteissä ja osastoilla yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. OLKA on rekisteröity tuotemerkki, jonka omistavat HUS ja EJY ry. OLKA-toimintaa on toteutettu HUSissa vuodesta 2013 lähtien.

2 OLKA®-toiminnan organisointi

OLKA-toiminta on HUSissa kehittämisjohtajan alaista toimintaa, jota johtaa projektipäällikkö. Laadukas OLKA-toiminta edellyttää sairaalan ja järjestökumppanin yhteistyötä, tukea ja resursointia. OLKA-toiminnan käynnistämisen ja ylläpidon kustannukset sovitaan kumppanuustoimijoiden kesken. OLKA-toiminnan käynnistämisen yhteydessä allekirjoitetaan OLKA-sitoumus ja -yhteistyösopimus. Yhteistyösopimus tarkastetaan toiminnan muuttuessa.

HUS pysyväisohjeen sisällön kohdat 1-4/8:

1. Johdanto
2. OLKA®-toiminnan organisointi
3. OLKA®-toiminnan palvelulinjat
 - 3.1. OIVA-tietopalvelu
 - 3.2. TOIVO-tukipalvelu ja Vapaaehtoinen ILONA –palvelu
 - 3.3. HELMI-kehittäjäpalvelu
4. Vapaaehtoistoiminta sairaalassa

TOIMINNAN TAVOITTEITA

OLKA-toiminta on osa potilaan palvelupolkua (ennen-aikana-jälkeen)

- hyvä yhteistyökumppani sairaalassa*
- tarjoaa tietoa potilasjärjestöistä ja sairaalan toiminnasta
- tarjoaa kiireettömiä kohtaamisia
- tukee sairauteen sopeutumisessa ja vertaistuki toimii osana potilaan kuntoutumisprosessia

*Sairaalan henkilökunta

- tuntee OLKA-toiminnan tarjoamat palvelut
 - saa apua sopivan potilasjärjestön löytämiseksi
- osaa ohjata potilaan OLKAan palvelujen äärelle
- osaa pyytää OLKAN palveluja tarvittaessa
- tunnistaa potilaan tarpeen keskustella vertaistukijan / vapaaehtoisen kanssa

Yksikössä: nimetty OLKA-yhdyshenkilö, joka välittää tietoa OLKAsta ja toimii vapaaehtoisten yhteyshenkilönä.

OLKA-toiminta on osa sairaalan toimintaa.

[Video](#) (1,37 min.)

PALVELUTARJOTIN

OIVA- tietopalvelu

TEEMAPÄIVÄT

ESITTEET JA LEHDET

OHJAUS POTILASYHDISTYKSIIN

TOIVO- tukipalvelu

VERTAISTUKIJAT

SAATTOHOIDON TUKIHENKILÖT

Vapaaehtoinen ILONA-palvelu

AULA-AVUSTAJA

JUTTUKAVERI

LEIKKIKAVERI

MUUT TEHTÄVÄT

HELMI- kehittäjäpalvelu

KOKEMUSEDUSTAJA

KOKEMUSNEUVOJA

KOKEMUSPUHUJA

TOIVO

 VERTAISTALO.FI
n. 400 yhdistystä

OLKA-pisteet

Vapaaehtoisen ja kokemustoimijan polku

Rekrytointi

Toivo- ja Ilona -valmennukset

Haastattelut ja sopimukset

Vapaaehtoisen perehdytys tehtävään

Vapaaehtoistehtävät

Tuki, työnohjaus ja virkistys

Koordinointi ja seuranta [OLKA-sitoumus](#) [OLKA-yhteistyösopimus](#) [OLKA-Q](#) [tilastoinnit&palautteet](#)

Viestintä ja vaikuttaminen www.hus.fi/olka olkatoiminta.fi vertaistalo.fi [some](#)

Kehittäminen, arviointi ja tilastointi [kyselyt](#) [työpajat](#) [kokoukset](#) [OLKA-rukkaset](#)

Asiantuntijapalvelut [valmennukset työntekijöille ja vapaaehtoisille](#)

OLKAN nimi tarkoittaa olkapäätä, johon nojata. OLKA-sanaa ei käännetä, vaan se on OLKA kaikilla kielillä.

Värimaailmaksi on valittu värit, jotka erottuvat sekä HUSin että EJYn väreistä, ja jotka ilmentävät iloa ja valoa. Matkan varrella on myös mukaan tullut vaaleanvihreä väri, jolla kuvataan vapaaehtoistoimintaa sairaalassa.

Jokaisella värillä on tärkeä merkityksensä.

OLKAN vapaaehtoistoiminnan hahmot vertaistukija Toivo, vapaaehtoinen Ilona ja Valo Vertainen haluavat tulla tutuiksi ja kannustavat ottamaan yhteyttä.

Ilonan ja Toivon voi kohdata sairaalan vapaaehtoistoiminnassa ja Valo Vertainen asuu Terveyskylään kuuluvassa Vertaistalossa.

Vuonna 2021:

- Ajankohtaista-palstan julkaisuja 23 kpl
- kävijöitä koko sivustolla 24 700, sivun katseluita 47 700
- katsotuin sivu: Löydä vertaistukea, yli 16 000 katselukertaa
- Etsi vertaistukea -hakukoneessa vierailtu yli 14 000
- Hakukoneessa tällä hetkellä yhdistyksiä 412

Näkökulmia

Potilaan / potilaan läheisen näkökulmasta

- saa tukea ja toivoa, vähentää yksinäisyyden tunnetta
- sairaalassa vietetty aika helpottuu
- sairaalassa on ihminen, joka on kiireettömästi läsnä
- saa vertaistukea
- lisää turvallisuuden tunnetta
- sairaalan aulassa tarjottu apu rauhoittaa ”Voinko auttaa?”
- saa helposti tietoa potilasjärjestöjen ja sairaalan palveluista

Sairaalan näkökulmasta

- vapauttaa henkilökunnan työaikaa ydintehtävään
- helppo ottaa yhteyttä ja välittää tietoa OLKAN tarjoamista palveluista
- OLKA on luotettava toimija sairaalassa ja henkilökunta tuntee toimintatavat
- henkilökunnan olo helpottuu, kun voi pyytää vapaaehtoisen potilaan tueksi
- vaikutus positiivisen maineen kasvuun, negatiivisen palautteen väheneminen

Vapaaehtoisen näkökulmasta

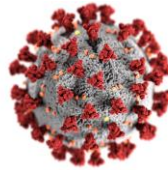
- potilaan ja potilaan läheisen tukeminen on palkitsevaa
- turvallinen vapaaehtoistehtävä vaativassa paikassa
- tukiverkosto taustalla, saa uusia ystäviä, tuo iloa

Potilasjärjestön näkökulmasta

- potilasjärjestöjen tuki saatavilla helposti jo sairaalassa
- vertaistuki osana potilaan hoitokokonaisuutta
- potilasjärjestön tunnettuus lisääntyy
- helppo tapa toimia, valtakunnallinen tukiverkosto
- tuo ryhtiä toimintaan ja tehostaa asiakkaiden hakeutumista järjestön palveluihin
- tasapuolinen näkyvyys sairaalassa

kaikilla
mahdollisuus
vaikuttaa
toimintaan

OLKA[®]-toiminta Suomessa vuonna 2020

OLKA-paikkakuntia 18

Uusia OLKA-sitoumuksia 2

Yhdistyksille järjestettyjä tapaamisia 55

Teemapäiviä 220 / 490

Teemapäivien kohtaamisia 3878 / 9200

Vapaaehtoisia 350 / 400

Vapaaehtoisvuoroja 1862 / 4340

Vapaaehtoistunteja 6360 / 12 250

Vapaaehtoisten kohtaamisia 48 885 / 105 000

Kohtaamisia yhteensä 65 223 / 118 200

Lähde: OLKA-Q2020 -kysely / vuosi 2019

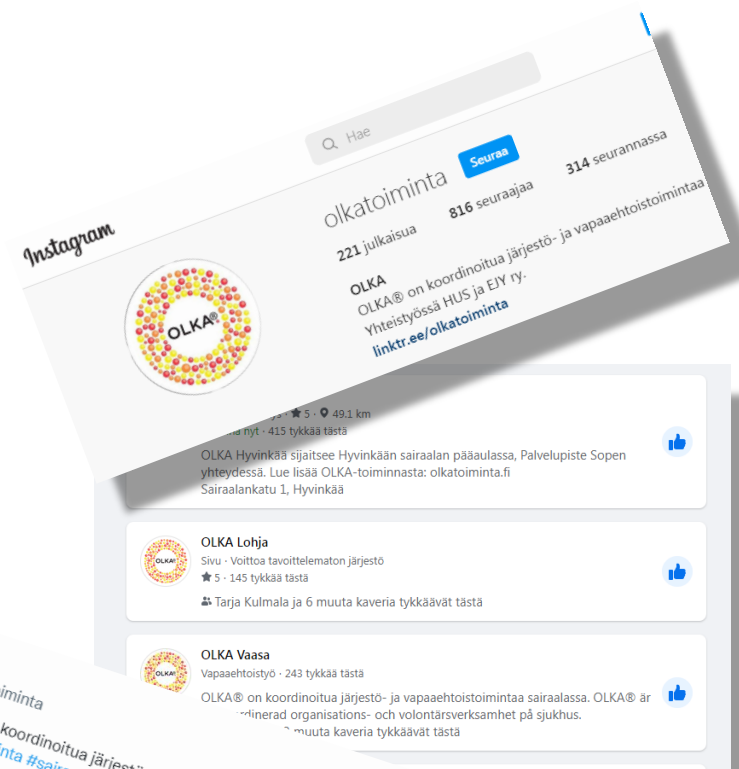
OLKA-verkosto

- jäseniä 83
- tapaamiset
 - OLKA-miitti 1 x kk
 - OLKA junnut & sennut 2 x kk
 - OLKA-rukkaset
 - Viestinnän rukkanen
 - Helmi-kehittäjäpalveluiden rukkanen
 - Toivo-valmennusrukkanen

OLKA-kanavat

- instagram
- facebook
- twitter
- olkatoiminta.fi
 - [tilaa uutiskirje](#) (1 x kk)
- www.hus.fi/olka

OLKA viestintä- ja brändiohje

Koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa sairaalassa

ETUSIVU

AJANKOHTAISTA

PALVELUT

TOIMINTA

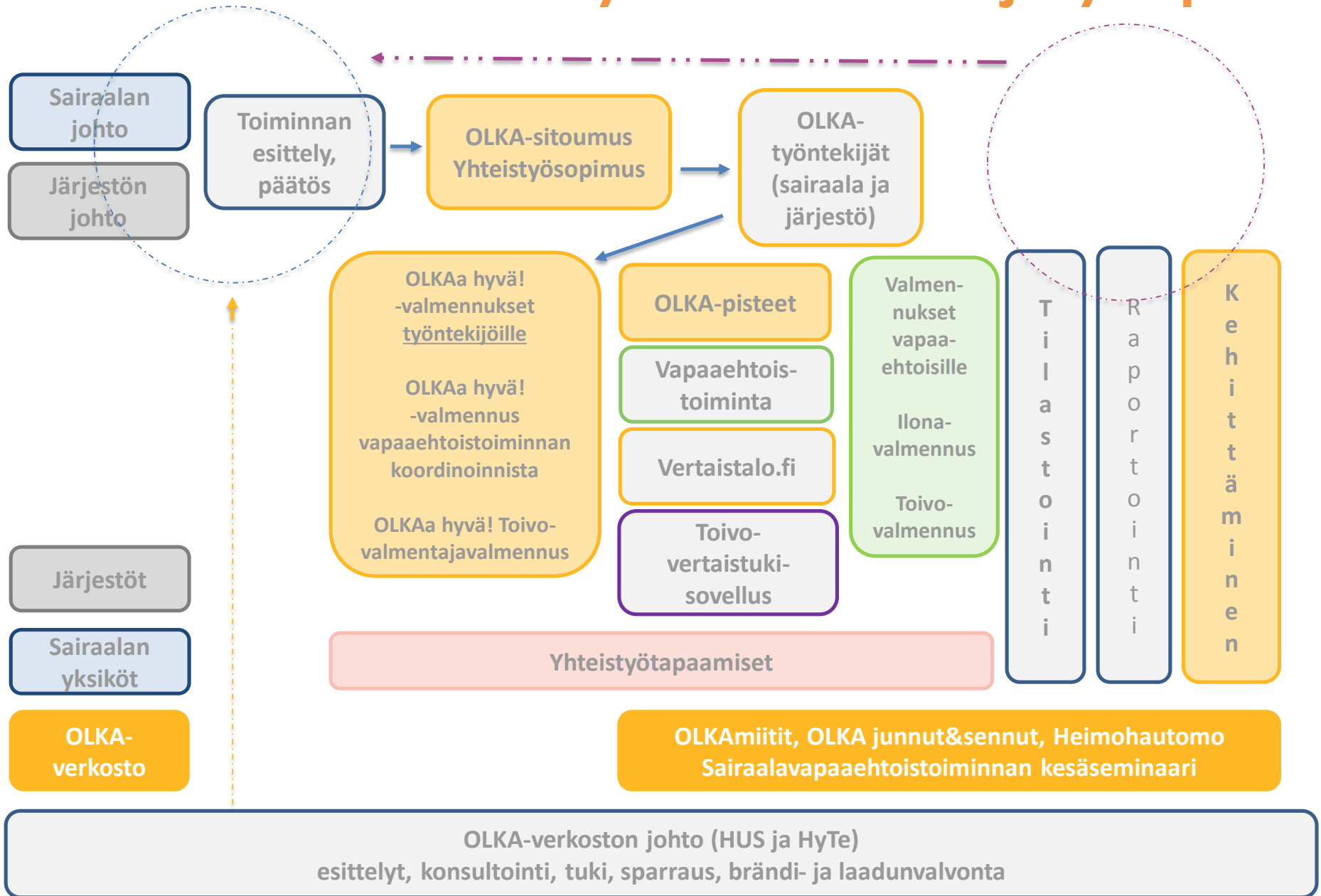
TOIMIPAIKAT

INFO

🇬🇧

OLKA-toiminnan käynnistäminen ja ylläpito

Opinnäytetyöt

16 opinnäytetyötä, aiheina

- vertaistuki
 - kumppanuus ja yhteistyö
 - OLKA-toimitilat
 - OLKAN asiakastilasto
 - Vertaistalo.fi
 - arvostavan kohtaamisen merkitys
 - vertaistukijan oma voimaantuminen
- Väitöskirjatutkimus vertaistuen merkityksestä rintasyöpäpotilaiden elämänlaatuun

Vertaistukea tarvitaan
OLKAN tuki on koettu hyväksi
Vertaistukijat itse kokevat vertaistukemisen
voimaannuttavana

OLKAN kehittämisen tueksi

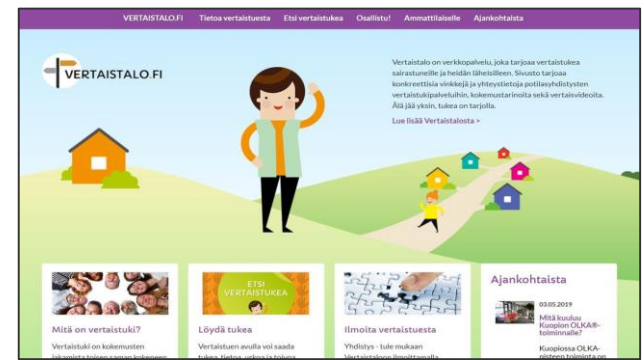

Toivo-vertaistukisovellus

- OLKAN kehittämä vertaistukisovellus, josta sairastunut/vammautunut tai läheinen voi hakea vertaistukea tai tietoa potilasyhdistyksistä.
- Sovelluksessa toimii luotettavia ja sitoutuneita vertaistukijoita eri yhdistyksistä.
- Sovellus on järjestöille ja käyttäjille maksuton.
- Älä jää yksin – tukea on tarjolla.
- <https://olkatoiminta.fi/toiminta>

Vertaistalo.fi

○ Osa Terveyskylä.fi-verkkopalvelua:

- rakennetaan yliopistosairaaloiden yhteistyönä yhdessä ammattilaisten, potilasjärjestöjen, potilaiden ja heidän omaistensa kanssa.
- yli 30 taloa eri potilasryhmille

○ Vertaistuen talo

- ei yleinen järjestöjen tai OLKA-toiminnan talo

○ Vertaistalo tarjoaa

- tietoa ja vertaiskokemuksia
- tukea sairastuneelle ja läheisille
- kanavan potilasyhdistyksille, jotka tarjoavat vertaistukea
- PRO-puolella th-ammattilaisille tietoa vertaistuesta

OLKA, Kuopio (KYS)

- sijainti pääväylän varrella
- avara, lasiseinät
- mahdollisuus pitää esityksiä

Saan
auttaa
muita

Sairaala
on hyvä
paikka
auttaa

Voin
hyödyntää
kokemustani

Saan
hyvän
mielen

Tarja Nordman
projektipäällikkö | HUS kehittämissyksikkö
tarja.nordman@hus.fi | 040 7323444

Esitys 9.6.2021

OLKA®

Lisää tietoa olkatoiminta.fi
olkatoiminta.fi/toivosovellus
vertaistalo.fi
[HUS www.hus.fi/olka](http://www.hus.fi/olka)
Facebook ja Instagram: [OLKAtoiminta](#)
YouTube: [OLKAtoiminta](#)

[#sairaanhyväseuraa](#) [#sairaanhyväfiilis](#) [#sairaalavapaaehtoiset](#)

Kiitos!

TOIVO